

Olje -og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Sendt pr epost til postmottak@oed.dep.no

Deres ref. 17/1309

Vår ref.: Arvid Bekjorden

Vår dato: 28.02.2020

Høringsvar fra Distriktsenergi til OEDs høring av NVEs vurdering av søknader fra NorthConnect og utredning av rammebetingelser og prisutvikling i kraftmarkedet for Norge og Nord-Europa.

Distriktsenergi er en interesseorganisasjon som representerer 65 lokale energiverk i Norge.

Bakgrunnen for høringen

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har på oppdrag fra Olje- og energidepartementet (OED) vurdert hvilke virkninger NorthConnect, en konsesjonssøkt ny utlenlandskabel mellom Norge og Storbritannia, kan ha for miljø, naturressurser, kraftsystem og -marked. NorthConnect, heretter kalt NC, eies av Vattenfall AB, E-CO Energi AS, Agder Energi AS og Lyse Produksjon AS. NC har søkt om å bygge NorthConnect, som er en 1400 MW likestrømkabel fra Sima i Eidfjord innerst i Hardangerfjorden frem til Peterhead i Skottland.

Hele kabeltraseen er omtrent 665 km lang, hvorav omtrent 440 km er på norsk side. For å få omformet strømmen fra likestrøm til vekselstrøm er det søkt om å få bygge en omformerstasjon i Simadal som krever et areal på rundt 50 dekar. Estimert investeringskostnad er 8,3 milliarder kroner på norsk side.

NVE har vurdert NC sin søknad om anleggskonsesjon og ekspropriasjon samt søknad om utenlandskonsesjon. Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har vurdert søknad om unntak fra krav i tredje energimarkedspakke. NVE har i også foreslått en modell for regulering av inntektene på kabelen. NVEs analyser tar utgangspunkt i NVEs langsiktige kraftmarkedsanalyse 2019-2040. Der forutsettes det en utvikling i det europeiske og britiske kraftsystemet med økt elektrifisering, større andel variabel produksjon og utfasing av kullkraft.

NVEs analyser viser at prosjektet er samfunnsøkonomisk lønnsomt. Dette resultatet er robust for endrede forutsetninger om utviklingen i kraftmarkedene framover. I NVEs referansescenario vil NorthConnect gi et samfunnsøkonomisk overskudd på 8,5 milliarder kroner i nåverdi over levetiden på 40 år. Handelsinntektene til en utlandsforbindelse kommer fra prisforskjellene i kraftmarkedene i hver ende av kabelen.

NVEs analyser tyder på at disse handelsinntektene i seg selv ikke er tilstrekkelige til å gjøre NorthConnect til et lønnsomt prosjekt. En ny utenlandskabel til et land med høyere kraftpriser vil føre til noe økte kraftpriser i Norge. Ifølge NVEs analyser vil de norske kraftprisene øke med 1-3 øre per kwh i gjennomsnitt over kabelens levetid. Økningen er størst om sommeren og i år med mye vannkraftproduksjon, når kraftprisen i Norge i utgangspunktet er relativt lav.

En økning i kraftprisen innebærer at verdien av norsk kraftproduksjon øker. Siden Norge i de fleste årene har et kraftoverskudd, innebærer en prisøkning at produsentene tjener mer enn forbrukerne taper. Det er denne forskjellen mellom verdiendring på kraftproduksjonen og kostnadsøkningen for forbrukerne som gir samfunnsøkonomisk lønnsomhet i prosjektet.

Når kraftprisen øker, får norske forbrukere økte kostnader, mens norske kraftprodusenter får økte inntekter. Det meste av norsk kraftproduksjon er offentlig eid, og økte inntekter til kraftprodusentene i Norge betyr også økte skatteinntekter og utbytte til stat og kommuner.

NVEs analyser viser at NorthConnect vil medføre reduserte handelsinntekter på Statnetts utenlandsforbindelser.

Det er to årsaker til dette:

- For det første fører etableringen av NorthConnect til at handelsvolumet på øvrige utenlandsforbindelser går noe ned.
- For det andre reduseres prisforskjellen mellom Norge og de øvrige handelspartnere, med lavere handelsinntekter fra de øvrige utenlandsforbindelsene som resultat.

Siden handelsinntektene på Statnetts utenlandsforbindelser reduserer nettleien til norske forbrukere, vil en reduksjon i disse inntektene isolert sett gi norske nettkunder en noe høyere nettleie. NVE anslår at dette kan gi en økning i nettleien på omtrent 0,4 øre per kWh. Hvis kabelen får konsesjon og bygges, foreslår NVE at den reguleres slik at den er ferdig avskrevet og overføres til Statnett etter 25 år. Etter dette vil NorthConnect sannsynligvis generere handelsinntekter som overstiger de løpende kostnadene og gir reduksjon i nettleien.

Distriktsenergis kommentarer

Distriktsenergi er svært positive til nye utenlandsforbindelser inkludert en ny kabel til Skottland. Eksport av fornybar kraft fra Norge gir viktige eksportinntekter på linje med annen eksport som eksport av laks og olje. Vi stiller oss undrende til at enkelte ikke anerkjenner salg av ren kraft som salg av en hvilken som helst annen eksportartikkel fra AS Norge, men mer som en input til annen næring. Kraftbransjens 20 000 ansatte, samt leverandørindustrien til kraftbransjen, representerer fremtiden og leverer ren kraft til Europa gjennom kablene. I tillegg tjener AS-Norge store summer på kabler som går tilbake til finansiering av viktige samfunsgoder i Norge. Kablene øker også verdien på den norske fornybarnæringen som eies av det offentlige, kommuner, fylkeskommuner og staten.

Dessuten og ikke desto mindre bidrar eksport til utfasing av fossil kraftproduksjon i Europa og dermed til betydelige reduksjon i utslipp av skadelige klimagasser. I den anledning er det anført at Nortconnectkabelen alene vil føre til et utslippskutt tilsvarende 40% av den norske bilparken.

Det faktum at kraftprisen i Norge er beregnet til å stige fra ett til to øre/kWh er ikke på noen måte tilstrekkelig til å ikke anbefale at NorthConnect bygges. Det er også slik at kraftprisen med flere utenlandskabler vil variere over døgnet i mindre grad enn uten kabler. Dessuten er framtidens prisbilde i Europa ingen eksakt vitenskap og det er også slik at NVEs analyser tyder på at kraftprisene ofte hadde vært høyere enn ellers, dersom vi ikke hadde hatt utenlandsforbindelser.

Bygging av nye kabler herunder NorthConnect bidrar for øvrig til at vi blir mindre sårbare mht egen kraftproduksjon i en tid der det er forventet en betydelig økning av forbruket i tråd med elektrifiseringen av Norge.

Prinsipielt sett er vi der at det bør være Statnett som skal vurdere behov, planlegge, bygge og drifte nye utenlandsforbindelser. Dette har i hovedsak bakgrunn i behovet for en nøytral og uavhengig part til å forestå dette. Eventuelle økonomiske overskudd vil også i sin helhet tilfalle fellesskapet i form av lavere nettleie.

Men denne tilnærmingen må ikke stå i veien for at kabelen bygges og at denne bygges så snart som mulig. Det bemerkes også at om ikke Norge bygger denne kabelen vil andre land som vi har utveksling med ta tilsvarende grep, som gjør at inntektene fra kabelen ikke kommer Norge til del.

Vennlig hilsen

Distriktsenergi.

Knut Lockert

Daglig leder